

ATT SE TILLBAKA

Vi människor har alla bundit oss vid våra medbröder, vi står mer eller mindre i karmisk skuld till dem, därigenom att vi på grund av egoismens herravälde över oss först och främst ser våra egna intressen förverkligas. Orsak och verkan följer på varandra och ger upphov till karma. Våra dåliga handlingar ger oss dålig karma, men det goda vi gör ger oss god.

Den gamla lagen om öga för öga och tand för tand är uttryck för karmisk verkan av tyngsta slag. Om det man gör mot sin broder för att skada honom leder till ett svar av samma art, utgör denna verkan i sig själv en ny orsak. Så kommer karmas hjul i svängning, verkan följer på orsak i en följd. Det ligger kraft uppå att avbryta det hjulets rörelse. Det ligger kraft i hjulets slag, stora krav ställs på den, som skall hejda dess fart.

När skuld och brott utlöser hämnd, när vi i okunnighet följer alla impulser att bemöta en oförrätt med en ny kränkning, då är det karmas hjul, som sättes i rörelse. Om vi avstår från att plåga den som plågar oss, får hjulet vila. Sedan gammalt anses det fegt att inte låta vedergällningens lag råda. Men eftersom numera allt vi möter blir utsatt för omvärdering, vore det lämpligt att försöka omvärdera även denna sedan urminnes tider gällande regel.

Kristus lärde oss, att om någon slog oss på den högra kinden, skulle vi också vända den andra till. Liksom så många av Hans lärosatser har också denna blivit utsatt för en besk kritik. Allt tal om att tolka bibeln ordagrant är väl den egentliga orsaken till den förbistring, som råder på området. Vi får i denna fråga likaväl som i andra söka en annan tolkning för att finna innebörden i orden. Det är nämligen inte meningen att vi skall möta hårdhet med slapp, förvekligad eftergivenhet.

Vi kan finna medelvägen mellan hämnd för en oförrätt och fegt undfallande genom en tillbakablick på vårt liv. Om vi tänker oss en omgestaltning av allt det orsak och verkan åstadkommit under år som gått, kommer vi underfund med hur händelserna skulle ha utformats, om karmas hjul aldrig hade fått tillfälle att snurra sina entoniga varv genom åren. Många invänder här, att endast en menlös tok kan ge sig in på något sådant, eftersom följden skulle bli att våra vedersakare finge ett övertag över oss, som gjorde oss till slavar under våldet.

Emellertid kan den frågan framställas, om detta så säkert skulle ske. Låt oss gå tillbaka till barndomstiden. En pojke berövar en kamrat hans kärasak, men efterom denne pojke är den starkaste av de två, är det farligt för den andre att ge sig in på slagsmål. Antingen kan han svälja gråten eller ruva på hämnd längre fram. Om han bestämmer sig för att avstå från alla hämndetankar och inriktar sin kraft på att ta bättre vara på sina leksaker, då har han vunnit en seger över sig själv men knappast förlorat i prestige, eftersom ingen fordrar av honom, att han skall nata sin lekkamrat.

Den lärdom han drar av sin seger har han tillgodo för kommande dagar. När han som skolpojke blir utsatt för en orättvisa, minns han den seger han tidigare vann, och beslutar att låta udda vara jämnt. Han vinner kraft genom denna föresats, en kraft som kan användas till eftertanke och moget övervägande vid alla beslut av betydelse, som skall fattas i framtiden. Varje gång en ny prövning möter honom, kommer han ihåg hur han förra gången övervann sin lust att ge igen. Han blir säkerligen inte ansedd som en feg stackare, det finns så många andra sätt att visa mod och viljekraft. Det är mera troligt att han blir uppskattad för sina försök att uppehålla den balans i umgänget kamrater emellan, som är förutsättningen för god samlevnad.

När så vår unge man nått medelåldern, råkar han in i många konfliktsituationer, där fordringar ställs på honom att handla klokt och avväga allt efter stundens krav. Om han är i stånd att inför varje orättfärdigt bemötande svara med saklig argumentering, kommer han längre än om ett häftigt angrepp är hans enda tillgång. Har han från barndomen lärt sig objektivt framhålla de fakta, som är för handen, kommer han lättare in i den rytm, som ger impuls till ett dylikt förfaringssätt.

Kanske invändes nu, att allt detta är nog så kloka råd, men att livet inte är sådant, att detta betcendemonster är möjligt att arbeta efter. Det är inte meningen påstå, att detta sätt att gestalta livet är lätt, men det är genomförbart. Det är en känd sak, att vi alla är beroende av miljön, våra egna inneboende egenskaper är heller inte lätt att härska över. Men vad som bör bemärkas är att om ett sådant förfaringssätt kunde åvägabringas, skulle vår värld få ett annat utseende. Och om var och en ville göra ett försök, kommer helt säkert resultat att kunna framvisas utan att vederbörande lider vare sig prestigeförlust eller någon annan skada.

Vi må finna ett sätt att hejda karmahjulet, ty dess hetsande fart är orsak och verkan försätter oss i alltmer svårbemästrade situationer. Om vi ser tillbaka på vårt gångna liv och räknar de gånger vi försummat avbryta dess kretslopp, skulle vi säkerligen förskräckas. Vi är vanemänniskor, stora svårigheter är förknippade med ett beslut att tänka om. Vi föredrar att löpa i de gamla, upplöjda hjulspåren. Först när svårigheterna hopar sig så att vi inte kommer vidare, beslutar vi oss för att söka anledningen. Om vi då går tillbaka till ursprunget till de svåra verkningar alla orsaker haft, finner vi att mycket hade sett annorlunda ut, om vi låtit våra hämndekrav vara. Vi själva skulle ha vunnit mest, och det är ju vårt eget bästa vi går in för att arbeta fram.

Detta är det som avses med nyttan av att se tillbaka på gångna dagar och utvärdera, vilka olyckor som kunnat undvikas genom förståndigt handhavande av våra hämndehandlingar. Våra kommande dagar har gagn av sådana tillbakablickar. Bästa sättet att hindra en oförnuftig handling att bli utförd är att minnas de tillfällen då man övervunnit, då vaknar kraften att upprepa samma förfaringssätt. Bästa sättet att behandla en oförståndig handling är att besluta att den ej skall upprepas.

Det anses vara en god regel att inte fastna i det gamla utan se framåt. Konservativa idéer är inte längre aktuella. Nutidsmänniskan vill möta morgondagen med nytt mod, oförskräckt gå det kommande till mötes. Visst ligger det mycket gott i detta råd, och visst skall vi vänta allt värdefullt av framtiden, men vi får inte glömma, att liksom mannaåldern bär den flydda ungdomen inom sig som minne och är en följd av denna, så bygger morgondagen på gångna dagars erfarenhet. Den som tanklöst möter framtiden, är inte mogen att därur hämta det resultat, som måste utvinnas, om framgång skall uppnås. Endast genom att i minnet genomgå de erfarenheter gårdagen gav, kan vi hämta framgång för kommande dagar.

Meningen med vårt liv är att vi skall göra framsteg inte endast och först och främst i världsligt hänseende, vi skall bygga upp vårt andliga liv. Ju äldre vi blir, dess bättre inser vi nyttan av att i ungdomen ha gjort ett gott val. Om vi då lyckats särskilja det för framtiden värdefulla från det för stunden fördelaktiga, och låtit det senare vara, kan vi känna tillfredsställelse med de tillryggalagda åren.

Vi skulle befria det uppväxande släktet från de besvikelser, som ett tillbakablickande ger den åldrande generationen i våra dagar, genom att gå in för en förnyelse ifråga om undervisningen av barnen. Om dessa får en förstående inblick i dylika ting, om de får klarhet i vad som avses med karmahjulets kretslopp på ett sådant sätt, att de väckes till insikt om den djupa sanningen häri, skulle deras tillbakablickande, när de nått ålderns dar, inte inge dem någon skräck. Ingen ånger över begångna hämndehandlingar skulle plåga dem, om de i tid fått lära nyttan av att icke låta ond verkan följa på ett angrepp. Det är svårt att härleda den första orsaken till en hatfylld handling, då är det betydligt lättare att uppnå den avslutande verkan. Mätte

) 3 (

föräldrar gå in för att lära sina uppväxande barn detta.

Vi må minnas, att det som utmärker det politiska livets skeende, också utmärker den enskildes liv. Vi är alla delar av det hela. Vår världs historia är ett tillbakablickande i det stora sammanhanget. Där har vi lärt, att ingen utveckling äger rum, där hatet dikterar villkoren. Vi är alla ämnade att nå högre, såväl stater som enskilda. Det mänskliga förnuftet har numera vunnit i styrka, när det gäller avgöranden folken emellan. De har börjat lära tillbakablickandets nytta, kanske skall de härigenom kunna bemästra framtiden. Den som lär av gårdagens misstag, har lättare att övervinna morgondagens svårigheter. Den som är villig erkänna, att det som igår var högsta goda, imorgon kan vara av intet värde, han visar att han dragit nytta av att tänka om. Lär av gårdagen för bruk under morgondagen. Allt skall bli nytt, så ock vårt sätt att bedöma förtjänst. Om vi vill gå framåt till bättre villkor, måste vi ur gångna tider hämta fram den erfarenhet, som skall lägga grunden för kommande dagars uppbyggnadsarbete.

Det är en ny värld, som skall byggas upp på grundval av den gamla. Den världen skall känna sanningen om livets mening på ett nytt sätt. Den skall förstå, att lycka inte bygger på broders olycka. Den nya tidens människa skall veta, att det gamla inte får upprepas. Det är förgånget, dess misstag skall bäddas ner i glömskan. Endast erfarenheten därav skall leva kvar.

Karmas hjul skall hejdas, och det skall ske genom att vi lär förstå, att gångna tiders felaktiga handlingar ej skall upprepas. Orsak och verkan skall få en positiv innebörd, inte längre som brott och straff utan som kärleksgärning och belöning därför. Då får livet ett nytt ansikte, glädjen i tillvaron kan njutas på ett bättre sätt.

Detta skall vi sätta som vårt mål att arbeta efter, och när vi förstått vad det innebär, skall vi veta, att i tacksamhet se tillbaka på gångna tider, varav vi lärt oss så mycket, men först och sist, att sann kärlek besvarad med tacksam offerhandling ger det positiva resultat, som ändrar i allas lycka.

Elisabeth Lansenor.